

reportatge fotogràfic

Venim del foc

Text > **ELVIS MALLORQUÍ**

Podem, en un instant, copsar tota la història de la humanitat? Podem, en una obra d'art, contemplar l'evolució humana sencera?

Si ens fixem en les mans que sostenen les eines, veiem els gestos d'un avantpassat nostre, ja del gènere *Homo*, que va evolucionar físicament i psíquicament mentre convertia pedres en utensilis. I, fins i tot, veiem uns éssers encara més antics, *Australopithecus*, en diem ara, que havien après a caminar amb les dues extremitats inferiors i que havien alliberat braços i mans.

Si ens fixem en el foc, veiem una tribu d'humans de fa dos-cents mil anys reunits de nit al voltant de les flames mentre balbucejaven, amb els sons articulats del primer llenguatge, unes primeres idees

sobre la vida i sobre la mort i mentre esbossaven, en parets de coves, les primeres creacions que ara anomenem *artístiques*. I, fins i tot, veiem uns altres humans, de mig milió d'anys enrere, que van descobrir que podien encendre el foc sempre que volguessin a partir d'unes espurnes, produïdes pels cops de pedra, sobre unes fulles o uns bolets ben assecats.

Si ens fixem en el corrent d'aire que fa més viva la flama, veiem com les societats agràries del neolític, fa cinc mil anys, coïen fang per produir tota mena d'objectes ceràmics per millorar la seva vida quotidiana. I, fins i tot, veiem alguns caçadors i recollectors de l'Europa central de vint-i-cinc mil anys enrere que ja coneixien el secret del poder transformador del foc. Si ens fixem en els metalls fosos a altíssimes tempe-

Fotos > **JORDI S. CARRERA**

ratures, veiem els guerrers de l'antiguitat, grecs, cartaginesos, ibèrics i romans, estenent els seus imperis comercials i militars a tot arreu de la Mediterrània. I, fins i tot, veiem els seus predecessors, que començaven a dominar la tecnologia que els permetia produir armes de bronze, primer, i de ferro i d'acer, després.

Si ens fixem en la mirada atenta de l'artista, veiem la seriositat amb què els ferrers de l'edat mitjana es prenen el seu ofici, sabedors de la necessitat de *llossar* (aplanar a cops de martell) i de *perbocar* (afegir ferro) les eines amb què els seus veïns pagesos treballaven els camps: sense aixades ni relles de les arades, no es podia llaurar; si no es llaurava, ni es collia ni es menjava. I, fins i tot, veiem l'interès dels senyors feudals que procuraven que, a cadascun

dels seus dominis, hi hagués sempre un ferrer ben proveït de mineral de ferro i de carbó. Així s'asseguraven, també ells, poder viure de les rendes dels seus pagesos.

Si ens fixem en el motlle que dona forma al metall fos, veiem les campanes que, amb cada toc, han regit la vida diària de tots els pobles i ciutats fins que, fa quatre dies, el món modern ens ha accelerat la vida a tots.

Si ens fixem, finalment, en l'obra acabada, lluent i polida, veiem com ens miren milions d'ulls dels nostres predecessors que, generació a generació, ens han permès avançar, lentament i amb ensopegades, des de la foscor ancestral fins a illuminar el planeta de nit. Contemplem-ho i siguem-ne mereixedors.

